

ΑΘΗΝΑΪΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΜΕΤΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΩΝ.

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΠΡΟΠΑΛΗΡΩΤΕΑ

Ἐν Ἑλλάδι... Δρ. ν. 3.—
Ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ » 3,50

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΕΚΑΣΤΟΝ ΦΥΛΛΟΝ

ΤΙΜΑΤΑΙ

Δεπτῶν 15
261—Γραφείον ὁδ. Ἐρμοῦ—261

Αιτήσεις πρὸς ἐγγραφὴν συνδρομητῶν, μὴ οὐροδενόμεναι ὑπὸ τοῦ τιμήματος τῆς συνδρομῆς, εἰσὶν ἀπαράδεκτοι.

ΠΟΛΛΑΚΙΣ ἐπῆλθεν ἡμῖν ἡ σκέψις πῶς ἡ ἡμετέρα κοινωνία οὐκ ἔνοιξεν ὅδὸν εἰς τὰς γυναικας ἵνα πορέζωνται τὰ πρὸς τὸ ζῆν διὰ τῆς ἐπασχολήσεως αὐτῶν εἰς ἔργα τὰ ὄποια τὰ μάλιστα κατάλληλα διὰ τὴν φύσιν αὐτῶν, θάξανται τὰς ἀνδράς τῶν τοιούτων, δινασμένους νὰ ἀναλαμβάνωσι βαρύτερα καὶ συμφωνύτερα πρὸς τὴν φύσιν αὐτῶν ἐπαγγέλματα. Ἡ τοιαῦτη παραγκώνισις τοῦ ἀδυνάτου φύλου ἀπὸ βιοποριστικῶν ἔργων ζημιοῖς ἔνθεν μὲν τὸ ἡμετέρας κοινωνίας τιθεμένης ἐν ἀνίσῳ μοίρᾳ πρόσωπα τῶν ἀπολαύοντα δικαιωμάτων, ἔνθεν δὲ ἀπομακρύνει ταῦτα ἔργων προσφόρων πρὸς τὴν ἐπιδεκτικότητα αὐτῶν. Ἐν ἑτέραις χώραις, ἡ γυνὴ καὶ ἐμπορικὸς ὑπάλληλος εἶναι καὶ τηλεγραφητὴς καὶ διευθυντὴς ἐμπορικῶν καταστημάτων, ἀπεδείχθη δὲ δτὶ λίαν ἐπιτυχῶς τὰ τοιαῦτα διεξάγει ἔργα. Ἐν τῇ ἡμετέρᾳ χώρᾳ αἱ γυναικες θεωροῦνται ὡς ἀχρηστα πρόσωπα, ὡς γαστέρες ἀργαῖ. Διερχόμενοι προχθές ὅδὸν τινὰ τῆς πόλεως ἡκούσαμεν οἰκοκύρην τινὰ ἔργατην λέγοντα ἐκ τῆς ὁδοῦ εἰς τὴν γυναικα του «δούλευε καὶ σὺ ἀλλ' Εὑρωταί», ἀμ τί δὲ ἔγω θὰ δουλεύω καὶ σὺ θὰ τρῆς.» Ἐν τοῖς λόγοις τούτοις συνοψίζεται ἡ θέσις τῆς γυναικὸς ἐν τῇ ἡμετέρᾳ κοινωνίᾳ. Ἡ γυνὴ, πλὴν οἰκιακῶν τινῶν ἔργων τὰ ὄποια εἰς δλίγονην ὥραν τελείνει, οὐδὲν ποιεῖ δι' ὅλης τῆς ἡμέρας καὶ ἀν ἀσχολεῖται εἰς τι τοῦτο εἶναι δλως ἀπρόσοδον. Πολλὰ εἰσὶ τὰ ἔργα εἰς τὰ ὄποια ἀσχολούμεναι αἱ γυναικες τελειότερον τῶν ἀνδρῶν οἰδελον διεξαγάγει. Σήμερον περὶ ἐνὸς λαλοῦμεν ἐνταῦθα. Αἱ νεαραι κόραι ἡ καὶ γυναικες ὑπανδροι ἔδύναντο νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς ὑπάλγηλοι τῶν καταστημάτων τῶν ὑρασμάτων καὶ λοιπῶν διὰ τὰς κυρίας χρησίμων. Ἡ σειρὰ ἀπασα τῶν καταστημάτων τῆς Ἐρμαϊκῆς ὁδοῦ, ἔδύνατο νὰ ἐπασχολῇ γυναικας ὑπα-

λήλους. Δὲν θὰ ἔδύνατο νομίζομεν καλλίτερον νὰ εξυπερετηθῇ ὁ ἔμπορος ἐν τοῖς συμφέρουσιν αὐτοῦ ἢ προσλαμβάνων ὑπαλλήλους γυναικας. Ἡ ἐπιτηδειότης τῆς γυναικὸς, ἡ ἐλευθερία μεθ' ἣς δύναται νὰ λαλήσῃ πρὸς τὰς πελάτιδας τῆς κυρίας, ἢν δὲν δύναται νὰ λάβῃ κομψεύδεμενος ὑπάλληλος τοῦ ἴσχυροῦ φύλου, θέλει καταστῆσει τὸ κατάστημα πλειότερον συγχαζόμενον ἢ πρότερον. Ἐάν τις τῶν ἐμπόρων τῆς Ἐρμαϊκῆς ὁδοῦ ποιήσηται ἀρχὴν, οὐδὲν ἀμφιθάλλομεν δτὶ καὶ οἱ λοιποὶ θέλουσι μιμηθῆ αὐτὸν ἀποβλέποντες εἰς τὸ θέριον αὐτῶν συμφέρον καὶ τὸ κοινωφελές τοῦ ἔργου. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου, παρέχοντες δηλ. ἐργασίαν εἰς τὸ ἀσθενὲς φύλον, συντελοῦμεν εἰς διάνοιξιν καὶ ἀλληλης ὁδοῦ πλὴν τῆς πεπατημένης ἐκείνης τῶν διδασκαλισσῶν ἔξ ὧν εἶναι τοσοῦτος ὁ ἀριθμὸς ὃστε κινδυνεύσομεν νὰ μὴ εὑρίσκομεν οἰκογένειαν ἀνευ δύο ἢ τριῶν διδασκαλισσῶν αἵτινες βεβαίως πολιορκοῦσι τὸ θυπουργεῖον πρὸς λῆψιν διορισμοῦ.

Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ ἑτέρου τοῦ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἡμῶν φύλλῳ τῆς ἀναπαύσεως τοῦ τυπογράφου κατὰ τὰς Κυριακὰς, ἐλπίζομεν δτὶ θέλομεν τύχει τῆς συνδρομῆς τοῦ ἡμερησίου τύπου πρὸς ἐπίτευξιν ἀποτελέσματος.

Ο ΑΛΕΞΤΩΡ

[Συνέχεια, 7δε ἀριθ. 18].

Γ.

Ο ἀλέκτωρ ἐγρηγόρεως καὶ ἀδρειας σύμβολον ἦτο παρ' Ἑλλησι, Ρωμαίοις, Δαρδανίοις καὶ Πέρσαις.—Σύμβολον ἐγρηγόρεως ἦτο καὶ παρὰ τοῖς Χριστιανοῖς.

Ο ἀλέκτωρ παρ' Ἑλλησι καὶ Ρωμαίοις ἦτο τὸ σύμβολον τῆς ἐγρηγόρεως καὶ τῆς ἀγρύπνου φυλακῆς καὶ ὡς τοιοῦτος ἦτο πτυνὸν ιερὸν καὶ τὸ ἐμβλημα τοῦ Ἀρεως, τῆς Ἀθηνᾶς, τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ ὡς ἡλίου θεωρουμένου, τοῦ ὄποιου τὴν ἀναπολὴν ἀγγέλλει ὁ ἀλέκτωρ (πρᾶλ. Παυ. 5, 23, 5) καὶ τοῦ Θεοῦ τῆς

ιατρικής Ἀσκληπιοῦ, εἰς δὲ κατὰ τὴν ἑορτὴν αὐτοῦ ἐν Ἐπιδαύρῳ ιδίως προσεφέρετο θυσία ἀλέκτωρ. Ἀλέκτωρ προσεφέρετο εἰς θυσίαν καὶ μὲν τῶν ἀναλαμβανόντων ἐξ ἀρρωστίας. Οἱ Σωκράτης ὅλιγον πρὸ τοῦ θανάτου ἀνέμυνεν εἰς τοὺς μαθητάς του διὰ φύειλεν ἀλέκτωρα τῷ Ἀσκληπιῷ ὡς σημεῖον εὐγνωμοσύνας, διότι ἀπηλλάσσετο ἐκ τῶν ἀθλιοτήτων τῆς παρούσης ζωῆς.

Οἱ ἀλέκτωρ φαίνεται ἐπὶ τῶν ἀρχαίων μνημείων πλησίον τῶν Θεῶν, ὃν ἦτο τὸ σύμβολον. Κατὰ Παυσανίαν ἐπὶ τῆς περικεφαλαίας τοῦ ἀγάλματος τῆς Ἀθηνᾶς ἐν τῇ ἀκροπόλει τῆς Ἡλιδος ἦτο κατεσκευασμένος ἀλέκτωρ, διότι «προχειρότατα ἔχουσιν ἐς μάχας οἱ ἀλέκτρυνές» (Πάυσ. 6, 26, 3). Οἱ ἀλέκτωρ εὑρίσκεται εἰκονίζομενος καὶ ἐν πολλοῖς ἀναγγλύφοις παρὰ τῷ Ἀρει, τῷ Ἔρημῃ καὶ ἄλλοις καὶ ἐν νομίσμασι τῆς Ἰθάκης, τῆς Ἰμέρας καὶ ἄλλων πόλεων.

Οἱ ἀλέκτωρ δὲν ἔθεωρετο μόνον ὡς σύμβολον ἐγρηγόρησεως καὶ ἀγρύπνου φυλακῆς, ἀλλὰ ὡς σύμβολον τῆς πρὸς τὰς μάχας ὄρμῆς του, ὡς σύμβολον πολεμιστοῦ διὰ τὸ μάχιμον αὐτοῦ. Οἱ κάτοικοι τῆς ἐν Τρωάδι πόλεως Δαρδανίας Δάρδανοι ἔφερον ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν σημείων ἀλέκτορα, ἵνα σημαίνωσιν διὰ καθὼς οἱ ἀλέκτορες μαχόμενοι πρὸς ἀλλήλους δὲν ἀναχαιτίζονται, οὕτω ὡς αὐτοὶ ἡσαν ἀποφασισμένοι ἢ νὰ νικήσωσιν ἢ ἀποθάνωσιν ἐν τοῖς πολέμοις. Ἐπί τινος νομίσματος οἱ Δαρδανίοι παρίστων δύο ἀλέκτορας μαχομένους.

Οἱ Πέρσαι ὡς σημείον πολεμικὸν ἐν τοῖς πολέμοις εἶχον τὸν ἀλέκτορα, τοὺς δὲ Κάρχες, διότι ἐκόσμουν τὰς περικεφαλαίας διὰ λόφων, ἐκάλουν ἀλεκτρυόνας (Πλουταρχ. Ἀρτορές. κεφ. 10).

Διὰ τὴν ἀγρέλειν καὶ τὸ μάχιμον διὰ Διονύσου παραβάλλει τοὺς Ἑλληνας πρὸς τοὺς ἀλέκτορας, ὄρθιον ὅμως νομίζομεν θά παρέβαλλεν αὐτοὺς πρὸς τοὺς ἀλέκτορας διὰ τοὺς ἐμφυλίους πολέμους.

Οἱ χριστιανοὶ ἐνωρὶς ἀπὸ τῶν πρώτων χρόνων παρέλαβον τὸν ἀλέκτορα ὡς σύμβολον ἐγρηγόρησεως καὶ ἀγρύπνου φυλακῆς. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν ναῶν ἐτίθεσαν τὸν ἀλέκτωρα πρὸς δίλωσιν τῆς ἀγρύπνου προσοχῆς, ἵνα ὕφειλον νὰ ἔχωσιν οἱ ποιμένες. Ἐντεῦθεν ἐξηγεῖται διὰ τὸ τόσον συχνὰ εἰκονίζεται ὁ καλὸς ποιμὴν διὰ τοῦ ἀλέκτορος ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ τόξου ἢ τῆς ἀψίδος τῶν παρεκκλησίων ἐν ταῖς κατακόμαις καὶ μετὰ σκοποῦ λίσαν ἐναργοῦς καὶ σαφοῦς ἐπὶ τοῦ δίσκου τῶν λαμπτήρων τῶν χρησιμεύντων εἰς φωτισμὸν τῶν ὑπογείων. Ἐπί τινος ἀναγγλύφου τοῦ Μιλάνου ἀναγομένου εἰς τὸν Γον οἰδίων εἰκονίζεται ἀλέκτωρ διώκων τρία ζῷα παριστάντα συμβολικῶς τὰς τρεῖς σαρκικὰς ἡδονάς.

Καὶ κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ὑπῆρχεν ἡ χρῆσις τοῦ τιθέναι ἀλέκτορας ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν ἔκκλησιῶν. Ἐπὶ τοῦ μεγάλου νεοῦ τοῦ ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Αιταράνου ἐν Ῥώμῃ ὑπῆρχε κατὰ τὸν ΙΙ' αἰῶνα ἀλέκτωρ ἐξ ὄρειχαλκου ἐπὶ στύλου ἐκ πορφύρας καὶ καθ' ἀδιατίνεται διὰ Rasponi ἐκείτο ἐκεῖ ὡς εἰδοποίησις εἰς τοὺς διαδόχους τοῦ ἀπόστολου Πέτρου νὰ προσέχωσιν μηδὲ ὑποπέδωσιν εἰς τὸ ἀμάρτημα αὐτοῦ.

Δ':

Οἱ ἀλέκτωρ σύμβολοι τῶν Ἱεροκηρύκων, ποιμένων καὶ τοῦ νικῶντος χριστιανοῦ. — Τίς ή αἰτία τῶν ἐν Ἀθήναις δημοσίᾳ κατ' ἓπος ἀλεκτρομαχιῶν. — Πόθεν αἱ εἰκόνες μαχομένων εἰκόνων ἐν τοῖς τάφοις τῶν χριστιανῶν. — Οἱ ἀλέκτωρ ἔμβλημα τοῦ Πέτρου.

Κατὰ τὸν ἄγιον Εὔχερον καὶ Γρηγόριον τὸν Μέγαν ὁ ἀλέκτωρ εἶνε εἰκὼν τῶν Ἱεροκηρύκων, αἴτινες ἐν τῷ σκότει τοῦ βίου τούτου ἀγγέλλουσι τὸ φῶς τῆς μελλούσης ζωῆς. Οἱ Γουλιέλμος Δυράνδος ἀναπτύσσει τὴν γνώμην ταύτην ἐν νῷ Rational de divins offices ὡς ἐξῆς: «Οἱ ἀλέκτωρ, λέγει, ἀγρυπνεῖ ἐν σκοτεινῇ νυκτὶ, σημαίνει τὰς ὥρας διὰ τῆς ὥρης του, ἐν γείρει τοὺς κοιμωμένους καὶ πανηγυρίζει τὴν ἡμέραν προσεγγίζουσαν». ἀλλὰ πρὶν ἢ ἐγείρῃ τοὺς ἀνθρώπους, ἐγείρει πρῶτος ἔσυπτων τύπτων τὰς πλευράς νδιὰ τῶν πτερύγων του. Πάντα ταῦτα ἔχουσι μυστηριῶδες τι: πρὸς νύκτα δομιάζει ὁ αἰών· οἱ κοιμώμενοι εἰνὲ τῆς νυκτὸς τὰ τέκνα κεκλιμένα ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν· οἱ ἀλέκτορες εἰκονίζουσι τοὺς Ἱεροκήρυκας, οἵτινες γεγωνύκτης φωνῇ κηρύττουσι καὶ ἐγείρουσι τοὺς καθεύδοντας, διὰ προορίψων τὰ ἔργα τοῦ σκότους.....» Αγγέλλουσι τὸ μέλλον νὰ ἔλθῃ φῦς, ὅταν κηρύζωσι τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως καὶ νέποντας δόξαν· ἀλλὰ πλήρεις φρονήσεως πρὶν νὰ κηρύξωσι τοῖς ἀλλοῖς τὸ καθῆκον τοῦ πράττειν τὰ ἔργα τοῦ φωτὸς, αὐτοὶ πρῶτοι ἐγείρονται ἐκ τοῦ ὑπονού τῆς ἀμαρτίας τιμωροῦντες καὶ κολάζοντες τὰ πάθη των».

Τὰ αὐτὰ λέγει περὶ τοῦ ἀλέκτορος καὶ ὁ Hugues de Saint Victor. «Οἱ ἀλέκτωρ λέγει, φέρει ἐν καιρῷ καταλλήλῳ πρὸς ἐξέγερσιν τῶν ἀνθρώπων· καὶ ὁ Ἱεροκήρυξ διακρίνει ἐπίσης τὰς ὥρας καὶ τὰς περιστάνσεις, καθ' ἡς δύναται νὰ διμιλῇ· ἐν ταῖς σκοτεινοτάταις ὥραις τῆς νυκτὸς ἢ φωνὴ τοῦ ἀλέκτορος εἶνε λιγχυροτέρα, κατὰ δὲ τὴν προσέγγισιν τῆς πρωΐας λιγκυτέρα· καὶ οἱ ποιμένες τῆς ἐκκλησίας, ὅταν ἀποτείνωνται πρὸς ἀνθρώπους βεβιθισμένους εἰς τὸ σκότος τῶν ἀμαρτιῶν, διμιλοῦσι μετὰ φωνῆς σοθαρᾶς καὶ αὐστηρᾶς· ὅταν δημάρτινος ἔχωσιν ἀκροατὰς φωτισθέντας ὑπὸ τοῦ φωτὸς τῆς θείας ἀληθείας, ἐκφράζονται μετὰ λιγκυτητος. Οἱ ἀλέκτωρ πρὶν φάλη τινάσσει τὰς πτέρυγάς του, πρὶν ἐγείρῃ τὴν φύσιν, ἐγείρεται ὁ ἔδιος. Οὕτω πράττουσι καὶ αἱ ἄγιοι· πρὶν διορθώσωσι τοὺς ἀλλούς διορθοῦσιν ἔσυπτους. Δὲν δημοιάζουσι πρὸς τοὺς κληρικούς ἐκείνους, ὃν αἱ πράξεις δὲν συμφωνοῦσι πρὸς τὰ ἔργα αὐτῶν».

Οἱ ἀλέκτωρ ὡς πάρδο τοῖς ἐθνικοῖς, οὕτω καὶ παρὰ τοὺς χριστιανοῖς ἦτο καὶ σύμβολον τοῦ νικητοῦ. Εὔρισκονται ἀγγεῖα παριστάντα δύο ἀλέκτορας πρὸς μάχην ἐφειδομένους ὑπὸ δύο παιδίων κρατούντων ἐν τοῖς χερσὶ φούνκα, διερήματας τοῖς πολεμοῦσι ἀνδρείων καὶ νικῶσιν. Ἀλέκτωρ, σύμβολον τοῦ νικῶντος χριστιανοῦ, εἰκονίζεται

επὶ ἀγγείου μετὰ τοῖνικος ἐν τῇ πρώρᾳ πλέων πρὸς τὸν λυμένα τῆς σωτηρίας, καθὼς ἐμφαίνεται ἐν τῇ παρούσῃ εἰκονογραφίᾳ. Καὶ ἀλέκτορες μονομαχοῦντες εὐρίσκονται ἐν τινὶ ψηφηδωτῷ ἢ μωσαϊκῷ κοσμοῦντι τὸν τάφον μάρτυρός τινος, ἐξ οὗ διεσώθη ὁ εἰς τῶν διαμαχομένων ἀλέκτορων, ὡς δείκνυσιν ἡ εἰκονογραφία. Τὸ δέικμον τοῦτο ἐλήφθη ἐκ τῶν ἔθνικῶν.

Γνωρίζομεν ἐκ τῆς ιστορίας ὅτι ἐν Ἀθήναις ἐτελεῖτο κατ’ ἑτοῖς δημοσίᾳ ἐν τῷ θεάτρῳ ἀγών αλέκτορων. Ἡ ἀρχὴ καὶ αἰτία τῆς ἀλέκτορομαχίας ταύτης εἶναι ἡ ἑζῆς κατὰ τὸν Αἰλιανὸν· ὅτε δὲ Θεμιστοκλῆς ἐξῆγε τοὺς πολίτας ἐναντίον τῶν βαρβάρων παρετήρησεν ἀλέκτορας μαχομένους, σταματήσας δὲ τὸ στράτευμα εἶπε· «Οὗτοι, ὡς ἀνδρες, δεν μάχονται »οὔτε ὑπὲρ τῶν πατρίων θεῶν οὔτε ὑπὲρ τῶν προγονῶν τῶν τάφων, ἀλλ’ οὔτε ὑπὲρ δόξης καὶ ἐλευθερίας οὐδὲ ὑπὲρ τῶν παιδῶν αὐτῶν, ἀλλὰ μάχονται πῶς νὰ »μὴ ἡττηθῇ ὁ εἰς τῶν δύο μηδὲ νὰ ὑποχωρήσῃ εἰς τὸν ἔτερον». Ταῦτα εἰπὼν ὁ Θεμιστοκλῆς ἐνίσχυσε καὶ ἐνεθάρρυνε τοὺς Ἀθηναίους. Μετὰ τὴν κατὰ τῶν Περσῶν νίκην οἱ Ἀθηναῖοι ἔθεντο νόμον ν΄ ἀγωνίζωνται ἀλέκτορες κατ’ ἑτοῖς δημοσίᾳ, ἵνα τὴν ἀνδρείαν καὶ τὴν ὑπὲρ πατρίδος ἄμυναν τῶν πολιτῶν ἐνίσχυωσι καὶ ἐνθαρρύνωσιν.

Ἐντεῦθεν ὄρμώμενοι καὶ οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ εἰκόνιζον ἐπὶ τῶν τάφων ἀλέκτορομαχίας, ἵνα ἐξεγείρωσι τὸ θάρρος πρὸς τοὺς διωγμοὺς ἢ μένωσι σταθεροὶ κατὰ πάσης ἐκ μέρους τῶν εἰδωλολατρῶν ἐπιθέσεως.

Οἱ ἀλέκτωρες ἐν τῷ χριστιανισμῷ εἶναι τὸ ἔμβλημα τοῦ Πέτρου, ὅστις διὰ τῆς φθῆς αὐτοῦ ἐνθυμηθεὶς τοὺς λάγους τοῦ Κυρίου μετενόσησε καὶ ἔκλαυσε πικρῶς. Ἐν γένει ὁ ἀλέκτωρ παρίσταται μεταξὺ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ Πέτρου ἀλλοτε ζωγραφεῖται ἐπὶ στήλης. Εἰκὼν τις παρίστηται τὸν Χριστὸν δεικνύοντα διὰ τῶν δακτύλου τῷ Πέτρῳ τὸν ἀλέκτορα, ὅστις ρέλλει νὰ ἐλέγῃ αὐτὸν διὰ τὴν προδοσίαν του. Ὁ κατὰ τὸν Δ’. αἰώνα ἀκμάσας χριστιανὸς ποιητὴς Προοδέντιος φαίνεται περιγράψων τὴν ιδέαν ταύτην διὰ τῶν ἑζῆς.

Τὸ ἀλέκτορος ἡ δύναμις, ὅποια εἴν’ κι’ ὅποση τὸ ἀπέδειξεν ὁ Λυτρωτὴς τῷ ἀποστόλῳ Πέτρῳ εἶπὼν αὐτῷ προφητικῶς· «ὦ Πέτρε πρὸν φωνῆση τρις ὁ ἀλέκτωρ, θ’ ἀρνηθῆς ἐμὲ τὸν φίλαταόν σου».

[Επειταὶ τὸ τέλος.]

Ο ΚΑΤΑΡΡΑΚΤΗΣ ΤΟΥ ΡΗΝΟΥ

παρὰ τὴν Σκαφούσιαν (Schaffhausen).*

Ο Γερμανὸς Φριð. Ὅφφμαννος (Hoffmann) περιέ-

* Η Σκαφουσία εἶναι μικρὰ πόλις τῆς Βέλτιστας ἐπὶ τῆς δεξιᾶς τοῦ Ρήνου όχθης, πλησίον τῆς ὥποιας δ’ Ρήνου σχηματίζει μεγαλεπρῆ καταρράκτην, εὖ τὴν περιγραφὴν ποιεῖται δ’ Οφφμαννος; καὶ γέριν τῶν ἀναγγειστῶν τῆς Αθηναίδες μεταρρέομεν ἐνταῦθα.

γραψε τὸν παρὰ τὴν Σκαφουσίαν καταρράκτην τοῦ Ρήνου ὡς ἑζῆς.

Μέγας εἶναι ὁ Κύριος καὶ θαυμαστὸς ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ· ὁ θεωρῶν αὐτὰ αἰσθάνεται χαράν. Τὰ δρη ἀγγέλλουσι τὴν δόξαν αὐτοῦ, οἱ ποταμοὶ βούζουσιν πρὸς δοξολόγίαν αὐτοῦ, τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ καὶ τὰ ἄνθη τῶν κοιλάδων κηρύζουσι τὸ ὄνομά του.

Πόσον ὀραία εἶναι ἡ λέμνη τῆς Ζυρίχης περικυκλουμένη ὑπὸ χλοερῶν λόφων, ἐπὶ τῶν ὅποιων τῇδε κακεῖσε υψοῦνται φιλόξενοι ἐπαύλεις, αἴτινες ἀντανακλάσιν ἐπὶ τῶν διαυγῶν κυράτων! Πόσον μεγαλοπρεπῶς υψοῦνται μακράθεν αἱ σειραὶ τῶν βράχων καὶ τῶν ὀρέων πάντοτε κατεχομένων ὑπὸ χιόνος καὶ πάγου καὶ περὶ τὴν κορυφὴν τῶν ὅποιων αἱ νεφέλαι τοῦ οὐρανοῦ ἐπικαθηνται!

Ἐνωρὶς ἀναχωρήσας ἐκ τῆς Ζυρίχης ἔφθασα εἰς τὴν παρὰ τὴν Ἐγγλιστῶ (Eglisau) ξυλίνην τοῦ Ρήνου γέφυραν καὶ ἐπλησίασα μετὰ μεσημβρίαν εἰς τὸ χωρίον Λάουφεν (Laufsen). Μακρὸν αὐτοῦ, πρὶν ἡ φάσισ, ὁ ἀνεμος ἔφερεν εἰς τὰ ὄπα μου μικρὸν ῥόθον (βοὴν), δστις ηγένετο ἐφ’ δοσον ἐπλησίαζον εἰς τὸ χωρίον. Ἐπὶ τέλους ἐστάθην πρὸ τοῦ καταρράκτου ἐπεπληγμένος ὡς θαυμάζων τὴν παντοδυναμίαν τοῦ Υψίστου. Απὸ ψῆφους 60 ποδῶν κατέπιπτεν ἐπὶ πετρώδους κρημνοῦ ἐν μέσῳ μεμονωμένων βράχων μέγας ὑδάτων ὅγκος ἀφρίζοντων καὶ κροτούντων καὶ νεφέλην ἐξ ἀτμοῦ ἀναδιδόντων ἐν τῷ χάσματι, ὅπερ ἀνέδραζε. Ἐνθεν μὲν αἱ ἀκατάπαυσται ἀναπτηδόσεις τῶν ὑδάτων, οἱ ἀτμοὶ καὶ καταπτώσεις αὐτῶν, ἡ ἀτελεύτητος συμπύκνωσις καὶ διασκορπισμὸς αὐτῶν μοὶ ἐπροξένουν κούρασιν εἰς τοὺς ὄφαλους, ἐτέροθεν δὲ ἡ ἀκατάπαυστος βοὴ καὶ βροντὴ τῶν ὑδάτων ἐξεκούφανον τὰ ὄπα. Καὶ αὐτὴ ἡ ψυχὴ μου μετὰ διαρκῆ θέαν δέν ἐμενεγένετο συγκινήσεως. Ἐπὶ μικρᾶς λέμβου διεπεραιώθην μέχρι τῶν ὑπωρειῶν τοῦ ὄρους, ἐπὶ τοῦ ὅποιου κεῖται τὸ παλάτιον τοῦ Λάουφεν ἀνέβην εἰς τὸ ξύλινον παράπημα, ὅπερ εἶναι ἐκτισμένον ἐπὶ τοῦ χείλους ἢ μᾶλλον ἐπ’ αὐτοῦ τοῦ καταρράκτου. Ἡ ἐκπληξις, τὴν ὅποιαν τότε ἡσθάνθην, δέν ἐκδηλοῦται οὐδὲ ἐκφράζεται διὰ λέξεων. Τὸ παράπημα ἐκινεῖτο ὑπὸ τοὺς πόδας μου, οἱ βράχοι ἐφαίνοντο κινούμενοι καὶ δὲ λεπτός τῶν ὑδάτων ἀτμὸς μὲ κατέβρεχεν. Ἐμεινα ἡμίσειαν ὥραν ἐν τῇ θέσει ταύτῃ. Πῶς δύναται τις νὰ περιγράψῃ τὴν πᾶσαν σκέψιν ὑπερβαίνουσαν ταχύτητα, μεθ’ ἡς ἀκαταπαυστῶς τὰ ὃδατα καταπίπτουσιν; Πῶς νὰ περιγράψῃ τὸν κρότον, τὸν συριγμὸν, τὴν βοὴν, τὸν διαπεραστικὸν ἥχον, τοὺς ἀπειράντες μεταβαλλομένους τῶν ὑδάτων θορύβους; Ἐμεινα ἡμίσειαν ὥραν ἐνώπιον τοῦ θαυμασίου τούτου ἔργου τοῦ Δημιουργοῦ.

Ἡμίσειαν ὥραν πρὸ τοῦ καταρράκτου, ἀρροῦ δ’ Ρήνος ὑπὸ τὴν γέφυραν κατέρχεται, ἡ κοίτη τοῦ Ρήνου εἶναι τόσον καταρρεψης ἢ τὸ φεῦμα τόσον δρμητικόν, ὡς τε δὲν εἶναι δυνατὸν γά τοι περασιαθῆς τις αὐτῶν. Τὴν ἐπομένην ἡμέραν ἥλθον εἰς τὴν ὅχθην καὶ θεωρήσας τοὺς ἐκ τοῦ φεύματος σχηματισθέντας ἀναρίθμους ἀποτόμους

